

Pregled izobraževanja in usposabljanja 2020

Povzetek

Stik z EU

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji.

Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2020

© Evropska unija, 2020

Politika Evropske komisije o ponovni uporabi dokumentov se izvaja na podlagi Sklepa Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena na podlagi licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (HYPERLINK »<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>« <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če je ustrezno naveden vir in so označene morebitne spremembe.

Za uporabo ali reprodukcijo elementov, ki niso v lasti Evropske unije, je morda treba za dovoljenje zaprositi neposredno imetnike pravic.

PDF	ISBN 978-92-76-20600-2	doi: 10.2766/964362	NC-04-20-532-SL-N
HTML	ISBN 978-92-76-20568-5	doi: 10.2766/785730	NC-04-20-532-SL-Q

Pregled izobraževanja in usposabljanja 2020

Povzetek

Pregled izobraževanja in usposabljanja 2020 je pripravil Generalni direktorat Evropske komisije za izobraževanje, mladino, šport in kulturo (GD EAC) s prispevki Generalnega direktorata za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (GD EMPL), Enote za analizo izobraževanja in politike mladih (Education and Youth Policy Analysis Unit) Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA), omrežja Eurydice, Eurostata; Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja in njegove evropske mreže strokovnega znanja na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja (ReferNet) ter enote za človeški kapital in zaposlovanje v okviru Direktorata za rast in inovacije Skupnega raziskovalnega središča Komisije (JRC). Med pripravo so potekala posvetovanja s člani stalne skupine za kazalnike in referenčne vrednosti.

Dokument je bil dokončan 15. septembra 2020.

Dodatni, s tem povezani podatki so na voljo na spletnem naslovu ec.europa.eu/education/monitor.

Povzetek

Leto 2020 je leto izzivov in motenj v izobraževanju in usposabljanju, kot jih še ni bilo. Skoraj vsesplošna zaprtja šol zaradi izbruha COVID-19, ki so se začela sredi marca in so trajala vsaj dva meseca, so prizadela več kot 95 milijonov učečih se in 8 milijonov učiteljev po EU na vseh ravneh in v vseh segmentih izobraževanja. Kljub temu je državam članicam EU z izrednimi prizadevanji izobraževalnega sektorja uspelo zagotoviti neprekinjeno izobraževanje s hitrim prehodom na učenje na daljavo, pogosto v nekaj dneh ali tednih. Jeseni 2020 je velika večina držav članic ponovno začela s poučevanjem na kraju samem, večinoma ob vzpostavitvi strogih varnostnih zahtev in s scenariji delovanja v izrednih razmerah, zaradi česar je bila vrnitev težavna tako pedagoško kot organizacijsko.

Glavne skrbi so neenak dostop do učenja na daljavo, kakovost in dobro počutje. Prvi pregledi kažejo znatne razlike glede dostopa do učenja na daljavo med državami in znotraj njih. Medtem ko je bila v nekaterih državah članicah pokritost skoraj popolna (v Sloveniji je bilo nedosegljivih manj od 2 % učencev), je v drugih brez izobraževanja ostal znaten del učencev (npr. 48 % učencev v Italiji). Razlogi za izključenost so bili pomanjkanje naprav, nezadostne internetne povezave in/ali težke razmere doma, zato so številne države članice delile tablice in prenosne računalnike, da bi odpravile te pomanjkljivosti. Tudi prakse poučevanja so se med šolami precej razlikovale, celo znotraj držav, zaradi česar je bila kakovost neenaka. Glede na prve ugotovitve raziskav in anket je ocenjeno, da lahko fizično zaprtje šol vpliva na učne rezultate zaradi izgubljenega časa poučevanja in skrčenega obsega pedagoške vsebine. Poklicno izobraževanje in usposabljanje je dodatno prizadelo zaprtje podjetij, s čimer je bilo moteno učenje skozi delo. Po poročilih sta pomanjkanje socialne interakcije učencev z vrstniki in učitelji ter stres, povezan z učenjem na daljavo, precej negativno vplivala na dobro počutje učencev.

Obstaja tveganje, da bi kriza najbolj prizadela ranljive učence, vključno s tistimi iz neugodnih socialno-ekonomskih okolij in tistimi s posebnimi učnimi potrebami ter tistimi na podeželskih ali oddaljenih območjih. Vendar kriza ni bila izziv le za že znane ranljive skupine, temveč tudi za številne druge učence, ki so imeli iz različnih razlogov, kot so manj spodbudno domače okolje in motivacijski dejavniki, v novih okoliščinah težave. V odziv so nekatere države uvedle posebne podpirne ukrepe, na primer Irska, Hrvaška in Malta so vzpostavile posebne oblike psihološke podpore za učence, ki bi lahko opustili šolsko delo. Belgija (Francoska skupnost) se je odločila, da ne bo zagotavljala novih učnih vsebin, da bi se preprečile neenakosti.

Izobraževalni sistemi so se spoprijemali s posebnimi izzivi glede izpitov ob koncu leta in vpisa na univerze. Tudi izpiti ob koncu leta in vpis v visokošolske institucije pomenijo velik izziv in pristopi držav članic so se precej razlikovali. Nemčija se je odločila izvesti vsa končna preverjanja, nekatere druge države (npr. Avstrija in Slovaška) pa so izpite, ki potekajo ob koncu višjega sekundarnega izobraževanja, in rok za prijavo na univerze raje preložile. V nekaterih državah članicah so bili končni izpiti odpovedani (npr. Francija in Švedska) in nadomeščeni z rednim ocenjevanjem.

Poučevanje in učenje v digitalni dobi

Kriza zaradi COVID-19 je izpostavila pomen okrepitve pripravljenosti digitalnih rešitev za poučevanje in učenje v Evropi ter pokazala, kje so šibke točke. Države članice so veliko vlagale v digitalno izobraževanje, zlasti v digitalno infrastrukturo ob podpori strukturnih skladov. Zato se je digitalna infrastruktura šol v zadnjem desetletju močno razvila, čeprav v številnih državah ostajajo velike razlike. Delež učencev, ki obiskujejo digitalno opremljene in povezane šole, se po Evropi zelo razlikuje, pri čemer je najvišji v nordijskih državah, znaša pa od 35 % (ISCED 1) do 52 % (ISCED 2) oziroma do 72 % (ISCED 3). Vendar le 8 % učencev obiskuje šole v vaseh ali manjših mestih, ki imajo dostop do hitrega interneta nad 100 Mb/s.

Vendar učitelji pred krizo niso bili zadostno pripravljeni na uporabo digitalnih tehnologij v razredu. Vlaganja v digitalno infrastrukturo in orodja ne spremlja vedno v zadostni meri ustrezna priprava učiteljev. Povprečno v EU manj kot polovica učiteljev (49,1 %) poroča, da je bila v njihovo formalno izobraževanje ali usposabljanje vključena IKT. Čeprav je vedno več učiteljev

udeleženi v programih stalnega strokovnega razvoja v zvezi z uporabo digitalnih tehnologij, se to ne prenese vedno v prakse poučevanja.

Digitalna znanja in spretnosti učencev se izboljšujejo, vendar na digitalnem področju niso resnično „doma“. V nasprotju s pogostim pogledom na današnjo mlado generacijo kot na „digitalno generacijo“ rezultati raziskave ICILS kažejo, da mladi ne razvijejo izpopolnjenega digitalnega znanja in spretnosti že s samim odraščanjem ob uporabi digitalnih naprav. Podpovprečni dosežki v smislu nezadostnega razumevanja in izvajanja celo najosnovnejših operacij IKT so v EU močno razširjeni. Leta 2018 kar 62,7 % italijanskih učencev¹ ni preseglo praga uspešnosti. Tega praga ni preseglo niti 50,6 % učencev v Luksemburgu, 43,5 % v Franciji, 33,5 % na Portugalskem, 33,2 % v Nemčiji, 27,3 % na Finskem in 16,2 % na Danskem.

Na krizo se je bilo lažje prilagoditi v državah članicah, ki so bile bolj napredne pri digitalnem izobraževanju zaradi izvajanja celovitih nacionalnih strategij v zadnjih letih (npr. Finska, Danska in Estonija). To kaže na pomen vključevanja naložb v celovite politike digitalnega izobraževanja, ki zajemajo širok razpon vidikov, vključno z digitalno opremo, razvojem znanja in spretnosti, pedagoško vsebino, ustreznimi podpornimi mehanizmi itd. Pri tem je bistvena učinkovita uporaba sredstev EU. Hrvaška je bila na primer precej učinkovita pri obvladovanju krize zaradi priprave v okviru projekta e-Šole, ki ga podpira Evropski socialni sklad (ESS), in projekta prenove učnih načrtov. V Estoniji se je v obdobju 2016–2020 približno 80 % učiteljev udeležilo programov stalnega strokovnega razvoja digitalnih znanj in spretnosti, kar je v veliki meri financiral ESS.

Cilji izobraževanja in usposabljanja za leto 2020

Udeležba v vzgoji in izobraževanju v zgodnjem otroštvu je zaradi vztrajnih prizadevanj držav članic velika, vendar še naprej ostajata izziv neenak dostop in kakovost. Povprečno je bila v EU leta 2018 udeležba v vzgoji in izobraževanju v zgodnjem otroštvu (starejši od štirih let) 94,8-odstotna, kar je le 0,2 odstotne točke manj od ciljne vrednosti. Vendar nekatere države članice niso dosegle zadostnega napredka in so ostale precej pod referenčno vrednostjo za leto 2020, in sicer Grčija (75,2 %), Hrvaška (81,0 %), Slovaška (82,2 %), Bolgarija (82,4 %) in Romunija (86,3 %). Poleg tega je udeležba običajno manjša pri otrocih iz prikrajšanih družin, vključno z družinami z migrantskim ozadjem, in ranljivih manjšin, kot so Romi. Obstajajo tudi precejšnje geografske razlike glede dostopa (Španija, Portugalska, Hrvaška in Italija), v več državah članicah (Avstrija, Švedska, Danska, Malta in Romunija) pa je težava neenaka kakovost. Države članice so sprejele različne ukrepe za doseganje napredka, na primer z znižanjem starosti za obvezno predprimarno izobraževanje v Bolgariji (na štiri leta), v Belgiji in na Slovaškem (na pet let) ter ciljno usmerjeno finančno podporo družinam, uvedeno v Nemčiji in Italiji. Poleg tega je v več državah politika vedno bolj osredotočena na izboljšanje kakovosti; Litva na primer razvija sistem ocenjevanja kakovosti, Avstrija in Malta pa pregledujeta zahteve glede kvalifikacij osebja.

Delež oseb, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, je leta 2019 znašal 10,2 %, kar je le 0,2 odstotne točke več od ciljne vrednosti. To pomeni napredek za 4 odstotne točke v zadnjem desetletju. Med mladimi, ki zgodaj opustijo šolanje, je manj deklet (8,4 %) kot fantov (11,9 %). Te številke skrivajo velike razlike med državami, ki znašajo od 3 % na Hrvaškem do 17,3 % v Španiji. Nekatere države so precej napredovale, zlasti Portugalska (20,3 odstotne točke), Španija (13,6 odstotne točke) in Grčija (10,1 odstotne točke).

Kljub temu se osnovna znanja in spretnosti v zadnjem desetletju niso izboljšala. EU žal ni izpolnila cilja zmanjšanja podpovprečnih dosežkov pri osnovnih znanjih in spretnostih na manj kot 15 %, saj je bil v zadnjem desetletju napredek majhen. Delež podpovprečnih dosežkov pri bralni pismenosti je leta 2018, ko je bila izvedena zadnja raziskava PISA, znašal 21,7 %, pri matematični pismenosti 22,4 % in pri naravoslovni pismenosti 21,6 %. To pomeni, da se mora Evropa spopasti

¹ Kritiki rezultatov raziskave ICILS trdijo, da italijanskih rezultatov ne bi smeli neposredno primerjati z drugimi državami, ker so bili učenci, udeleženi v preizkusu, povprečno eno leto mlajši kot v drugih državah.

s trdovratnim izzivom, saj ima več kot petina 15-letnikov podpovprečne dosežke pri osnovnih znanjih in spretnostih, kar je slaba popotnica za njihove možnosti v poklicnem in zasebnem življenju. Pri bralni pismenosti so le štiri države članice EU dosegle 15-odstotno referenčno vrednost iz strateškega okvira ET 2020: Estonija (10,2 %), Danska (14,6 %), Poljska (14,7 %) in Finska (15,0 %). Po drugi strani je delež podpovprečnih dosežkov presegal 30 % v Romuniji (46,6 %), v Bolgariji (44,4 %), na Cipru (36,9 %), v Grčiji (35,8 %) in na Malti (30,2 %). Več držav članic je v zadnjem času začelo prenavljati učne načrte (Grčija, Hrvaška, Litva, Nizozemska, Latvija, Romunija) za prehod na izobraževanje na podlagi kompetenc, pregledalo metode vrednotenja in ocenjevanja (Ciper, Litva) ter okrepilo zagotavljanje kakovosti, vendar je treba na rezultate teh reform še počakati.

Socialno-ekonomske razmere so še vedno najpomembnejši dejavnik pri učnih rezultatih v EU, saj precejšen delež mladih ovirajo pri pridobivanju zadostne ravni osnovnih znanj in spretnosti ter preprečujejo družbeno mobilnost navzgor. Njihov vpliv je zlasti močan na Madžarskem, v Romuniji, Bolgariji, Luksemburgu, na Slovaškem in v Franciji. Podobno imajo učenci z migrantskim ozadjem v Nemčiji, na Danskem, v Franciji in na Portugalskem pri bralni pismenosti veliko slabše dosežke kot njihovi vrstniki. Neenakosti so delno posledica koncentracije učencev s podobnim ozadjem v nekaterih šolah in različne kakovosti poučevanja med šolami. Francija je za odpravo neenakosti povišala plače učiteljev, ki delajo v šolah s prikrajšanimi učenci, in razpolovila število učencev na razred v prvih dveh razredih. Italija sprejema ukrepe za zmanjšanje regionalnih razlik in načrtuje popis šol s težavami v petih južnih deželah. Na Malti, v Sloveniji, Grčiji in Belgiji (Francoska skupnost) so povečali podporo učenju jezika, da bi podprli vključevanje novoprispelih migrantov. Avstrija pilotno izvaja ciljno usmerjeno financiranje šol s prikrajšanimi učenci. Na Poljskem, Irskem, Malti, Cipru in v Grčiji so nedavno uvedli reforme za okrepitev vključujočega izobraževanja za učence s posebnimi učnimi potrebami.

Uspešnost izobraževalnih sistemov je precej odvisna od kakovosti poučevanja, vendar se učiteljski poklic po vsej EU spopada z velikimi izzivi. V večini držav članic se učiteljska delovna sila stara. V nekaterih državah (Estonija, Litva, Madžarska, Portugalska in Italija) je več kot polovica učiteljev starejših od 50 let. V večini držav članic se pojavlja pomanjkanje kvalificiranih učiteljev, kar je v veliki meri posledica majhne privlačnosti tega poklica. Glede na raziskavo TALIS le 18 % učiteljev meni, da družba ceni učiteljski poklic. Zato je v zadnjih letih krepitev učiteljskega poklica pomembna prednostna naloga vlad. Več držav povišuje plače učiteljev (Bolgarija, Češka, Estonija, Hrvaška, Madžarska, Litva in Slovaška) ter povečuje proračune (Finska, Danska) za odpravo pomanjkanja učiteljev. Sprejeti so bili tudi ukrepi za lažji vstop v ta poklic, na primer z zmanjšanjem zahtev za začetno izobraževanje učiteljev ali spodbujanjem alternativnih poti do poklica (Belgija, Češka, Estonija in Latvija), zlasti s področij naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike. Latvija uvaja hitre programe usposabljanja za učitelje za univerzitetne diplomante na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, občine pa ponujajo dodatke za učitelje, ki se priselijo iz druge regije. Litva je razvila orodje za napovedovanje povpraševanja po učiteljih, ki se bo uporabljalo pri začetnem izobraževanju učiteljev. Potekajo tudi prizadevanja, da bi se programi stalnega strokovnega razvoja bolje prilagodili potrebam učiteljev.

V obdobju 2015–2018 se je poraba na predprimarni in primarni ravni povečala v skoraj vseh državah EU. Poraba v državah se je rahlo povečala tudi na sekundarni in posekundarni (neterciarni) ravni, medtem ko se je na terciarni ravni nekoliko zmanjšala. V večini držav se je število učencev v obdobju 2013–2018 povečalo. Glede na proračunski pritisk in demografske trende je pomembneje kot kadarkoli poskrbeti, da se z upravljanjem izobraževanja zagotovi učinkovita poraba, hkrati pa kakovostni rezultati. Dokazi kažejo, da večja poraba na učenca ne pomeni samodejno boljših učnih rezultatov. V tem okviru nekatere države članice (Malta in Luksemburg) izboljšujejo zunanje vrednotenje šol ter zbirajo dokaze o vrzelih v uspešnosti, da bi izboljšale kakovost in zmanjšale neenakosti. Latvija je, da bi se spoprijela z izzivi v zvezi z vse manjšim številom učencev in nizko kakovostjo izobraževanja v nekaterih majhnih, večinoma podeželskih šolah, začela utrjevati šolsko omrežje, vključno z določanjem minimalnih zahtev za velikost šole in razredov. Hrvaška s pomočjo Svetovne banke razvija načrte za podaljšanje časa poučevanja, optimizacijo šolskega omrežja in uvedbo sodobnih praks upravljanja. Na Švedskem organi pripravljajo nacionalne cilje in kazalnike za spremljanje dejavnosti šole, da bi izboljšali enakost in bolje razumeli dejavnike uspeha šol. Avstrija prenavlja upravljanje izobraževanja, da bi šolam dala večjo avtonomijo.

Kar zadeva delež prebivalstva s terciarno izobrazbo, je bila dosežena ciljna vrednost 40 %. Leta 2019 je imelo v EU-27 40,3 % ljudi, starih od 30 do 34 let, terciarno izobrazbo (vsaj ISCED 5). To pomeni, da se je delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v EU-27 v zadnjem desetletju povečal za 9,2 odstotne točke. Med državami s prej majhnim deležem prebivalstva s terciarno izobrazbo, ki so zdaj dosegle cilj, s svojo zgodbo o uspehu izstopa Slovaška, saj je v 10 letih dosegla povečanje s 17,6 % na 40,1 %. Napredek je bil izredno velik tudi v Avstriji (s 23,4 % na 42,4 %) in Grčiji (s 26,6 % na 43,1 %). Države članice z najvišjimi deleži prebivalstva s terciarno izobrazbo med osebami, starih od 30 do 34 let, so Ciper (58,8 %), Litva (57,8 %), Luksemburg (56,2 %) in Irska (55,4 %). Države z najmanjšimi deleži so: Romunija (25,8 %), Italija (27,6 %), Bolgarija (32,5 %) in Madžarska (33,4 %). Poleg tega po EU ostajajo razlike med spoloma. V Estoniji, Litvi, Sloveniji, Latviji, na Cipru, Poljskem in Finskem je razlika vsaj 18 odstotnih točk. Nazadnje, pričakovanja prikrajsanih študentov, da bodo končali terciarno izobraževanje, so veliko nižja (43,4 %) kot pri njihovih privilegiranih vrstnikih (82,3 %).

Cilj glede stopnje zaposlenosti novih diplomantov s sekundarno in terciarno izobrazbo je bil leta 2019 prav tako skoraj dosežen, saj je EU-27 manjkala ena odstotna točka do ciljne vrednosti 82 %. Čeprav je napredek v zadnjih letih počasen, je rezultat za leto 2019 najvišji od finančne krize leta 2008. Za diplomante obstaja vidna prednost pri zaposlovanju in plačah, zlasti za diplomante terciarnega izobraževanja. Vendar se številne države spopadajo s precejšnjimi neskladji med povpraševanjem na trgu dela in profilom diplomantov terciarnega izobraževanja. Zlasti je delež diplomantov na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike najnižji na Cipru, Nizozemskem, v Belgiji, na Malti in Danskem, zaradi česar primanjkuje delovne sile. Več držav članic (Latvija, Grčija in Poljska) je začelo ali načrtuje pomembne reforme visokošolskega izobraževanja. Nedavni ukrepi vključujejo krepitev mehanizmov za zagotavljanje kakovosti (Slovaška, Nizozemska, Grčija), uvajanje modelov financiranja, ki temeljijo na uspešnosti (Grčija, Latvija), širitev sistemov za podporo študentom (Italija in Madžarska), povečevanje udeležbe invalidnih študentov (Luksemburg), spodbujanje internacionalizacije in privabljanje tujih študentov (Grčija, Slovaška, Poljska in Francija). Države si prizadevajo tudi za povečanje kakovosti sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter njihove primernosti za trg dela, npr. z vzpostavitvijo nacionalnega sistema spremljanja za diplomante poklicnega izobraževanja in usposabljanja (Ciper), uvajanjem spremljanja diplomantov (Španija), razvojem barometra trga dela (Češka), posodobitvijo nacionalne klasifikacije (zbirke) poklicnih profilov (Italija) ali pripravo strategije za kakovost poklicnega izobraževanja in usposabljanja (Finska).

Napredek pri povečevanju udeležbe v izobraževanju med odraslimi je bil v zadnjem desetletju počasen in udeležba ostaja zelo neenaka med državami članicami. Leta 2019 je bila v EU-27 stopnja udeležbe odraslih v izobraževanju povprečno 10,8 %, kar je majhno povečanje v primerjavi s 7,8 % leta 2010 in še vedno daleč od cilja 15 %, ki ga je doseglo le sedem držav članic. Stopnje udeležbe so najnižje v Romuniji, Bolgariji, na Hrvaškem in Slovaškem, kjer je v izobraževanje vključenih manj kot 5 % odraslih. Na drugi strani stopnje udeležbe v najuspešnejših državah – na Švedskem, Finskem in Danskem – znašajo nad 25 %. Države z najizrazitejšimi izboljšavami od leta 2010, ki presegajo 5 odstotnih točk, so Estonija, Finska in Švedska, dve od teh pa sta bili med najbolj uspešnimi že leta 2010. Nekatere države so sprejele konkretne ukrepe za podporo izpopolnjevanju (Češka, Danska, Slovaška) ali povečanju dostopa do usposabljanja, vključno s finančno podporo (Francija, Nizozemska in Nemčija). Več držav članic se je osredotočilo na izboljšanje svojih sistemov izobraževanja odraslih (Avstrija, Finska in Estonija).

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa:

https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s <http://publications.europa.eu/sl/publications> ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko

(https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Urad za publikacije
Evropske unije